

ประเภทภูมิปัญญาด้าน การจัดการ

ชื่อภูมิปัญญา งานฉลอง

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การฉลอง เป็นการจัดงานที่ยิ่งใหญ่ของผู้คนพื้นบ้านพื้นเมือง ในโอกาสสร้างวัดวิหาร โบสถ์ ภูฏี พระธาตุ เจดีย์ กำแพง โดยจะมีความพิเศษยิ่งใหญ่ มโหฬารกว่าการทำบุญธรรมดา งานฉลองจะมีการจัดเตรียมกำหนดวันเวลา

ความเป็นมา

การฉลอง เป็นการจัดงานที่ยิ่งใหญ่ของผู้คนพื้นบ้านพื้นเมือง ในโอกาสสร้างวัดวิหาร โบสถ์ ภูฏี พระธาตุ เจดีย์ กำแพง โดยจะมีความพิเศษยิ่งใหญ่ มโหฬารกว่าการทำบุญธรรมดา งานฉลองจะมีการจัดเตรียมกำหนดวันเวลา เช่น 3 วัน 5 วัน แล้วแต่ในงานฉลองก็จะมีการสมโภชด้วยมหรสพต่าง ๆ เช่น ซอ มวย รำวง ภาพยนตร์ การแสดงบนเวที ฯลฯ โดยจะมีทั้งการประกอบพิธีการทำบุญ การกิน การทาน ตลอดจนถึง ขบวนแห่ครีวทานของคณะศรัทธาต่างบ้านต่างตำบล เพื่อแข่งขันชิงรางวัล รวมไปถึงการจับอกไฟดอก บอกไฟขึ้น การฉลองจะได้กำหนดวันเวลาไว้ โดยวันที่เตรียมงานก่อน 1 วัน เรียกว่าวันลาบแก้ว วันดา และวันครีวทานเข้าวัด โดยจะมีการแบ่งให้เป็นวันของศรัทธา หมู่บ้านที่เป็นเจ้าศรัทธา 1 วัน และแบ่งจัดให้ศรัทธาต่างบ้านเข้านำครีวทานเป็นขบวนแห่ และจะมีการจัดเลี้ยงหรือการถวาย ภัตราหารแก่พระสงฆ์ ตลอดจนผู้คนที่ได้เดินทางมาร่วมในงานอย่างครื้นเครง สนุกสนาน ม่วนเล่น เพื่อสร้างความสมานฉันท์ สามัคคี คำคำพื้นบ้านพื้นเมือง ได้กล่าวไว้ว่า “กินหวานทานเค็ม” ในการจัดการในรูปขบวนแห่ของครีวทาน ก็มักจะนิยมทำเป็นขบวนเลียนแบบของพระเวสสันดร หรือพุทธประวัติบางเรื่องบางตอนรวมไปถึงการนำเอาวิถีชีวิต ของผู้คนมาสอดแทรกให้เกิดเป็นที่สนุกสนาน หลังจากนั้นอีก 1 วัน ถัดจากนั้นก็จะมีพิธีทำบุญตักบาตร ถวายทาน เรียกว่า “วันหยาดน้ำ เวนตาน” ให้พระสงฆ์ได้อุโมทนา และผู้คนที่ได้เก็บข้าวของใช้ ทำความสะอาดส่งอุปกรณ์ข้าวของที่ได้ยืมมาจึงเรียกว่า “วันล้างผาม” การจัดงานฉลองจะต้องทำอย่างยิ่งใหญ่ มโหฬาร ซึ่งจะแตกต่างกับคำว่า การदान ส่วนการदानนั้นเป็นเพียงพิธีกรรมทางพระสงฆ์ กับพุทธศาสนิกชน โดยจะไม่มีมีการดำเนินการจัดงานด้านมหรสพ และการละเล่นและขบวนแห่ ซึ่งจะต้องแยกแยะประเด็นทั้ง 2 ดังกล่าวมาข้างต้น ออกอย่างเด่นชัดเพื่อเป็นการอนุรักษ์และจรจรประเพณีนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดเป็นกุศลโลบาย ให้ผู้คนที่เป็นคณะศรัทธาเจ้าภาพเกิดความกระตือรือร้น ในการเตรียมการต้อนรับขับสู้ต่อญาติมิตร เพื่อนฝูง มิตรแก่สหายคำ ไม่ว่าเกี่ยวกับเคหะ สถาน บ้าน รั้ว ความสะอาด ภาชนะ ถ้วย จาน ช้อน ฯลฯ ต้องจัดเตรียมไว้ตลอดจน เสื้อผ้าอาภรณ์และเงินทอง นับว่าการฉลอง เป็นการจัดการด้านภูมิปัญญา ปัญญาเกี่ยวกับประเพณี และเอกลักษณ์แก่วัฒนธรรมากรของคนพื้นบ้านพื้นเมือง


ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

1. เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสมัครสมานสามัคคีกันในหมู่บ้าน
2. เป็นการแสดงความเคารพบูชาสิ่งปลูกสร้างที่สำคัญในหมู่บ้าน

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

 054 – 781105